

7/21944

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : 84832410-610-[2013-126] - 609

Konu : Yazılı Soru Önergesi

20 MAY 2013

35452

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/05/2013 tarihli ve 43452547-120.07-121693 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu Konya Milletvekili Sn. Mustafa KALAYCI tarafından verilen 7/21944 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER:

1- Cevap yazısı (4 sayfa) ve tablo (2 sayfa)

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

Konya Milletvekili Sn. Mustafa KALAYCI tarafından verilen 7/21944 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

2012 yılında 1,3 milyar dolarlık ihracatıyla, ihracat sıralamasında 14. il olan Konya 2023 yılında 15 milyar dolar ihracat hedeflemektedir.

Ancak, bu hedefe ulaşabilmesi için Konya öncelikle serbest bölgeye kavuşmalıdır. İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek amacıyla bazı illerimizde kurulan 21 adet serbest bölge bulunmaktadır.

Konya'dan daha fazla ihracata sahip üç büyük ilimizin yanında Kayseri, Denizli, Gaziantep, Mersin, Samsun, Kocaeli, Samsun, Sakarya, Adana gibi illerimizde bulunan serbest bölgelerin bu illerin ihracatına katkısının yüksek olduğu malumdur.

Konya 10 yıldır Hükümetin dilinde pelesenk edilmiş, ancak birçok uygulamada sürekli dışlanmış ve görmezden gelinmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin uygulamalarıyla; bölgesel teşvik sisteminde 2. bölgeye alınarak özel yatırımlarda önü kesilen, uluslararası sivil havalimanı layık görülmeyen, 2023 yılından önce otoyol yok denilen, Mersin limanı demiryolu projesi kaplumbağa hızıyla yürüyen, lojistik merkezi her yıl kurulacak denilen, teknik üniversitesi engellenen, çadırlarla kurulu fuar alanı katılımcıların üzerine göçen Konya, haliyle sanayi ve ihracatta gerçek potansiyelini ortaya koyamamıştır.

Buna göre;

1. Konya'nın sanayi ve ihracat potansiyelinin değerlendirilmesi ve ülke ekonomisine yapacağı katkı dikkate alınarak, "Konya Serbest Bölgesi" ne zaman kurulacaktır?
2. İhracata dayalı yatırım ve üretimi teşvik etmek amacıyla birçok ilde serbest bölge kurulmuş iken, Konya'ya bugüne kadar serbest bölge kurulmamasının bir gerekçesi var mıdır? Varsa nedir?
3. Konya'nın bölgesel teşvik sistemindeki mağduriyeti giderilecek midir? Yakında uygulamaya konulacağı söylenen yeni teşviklerden Konya ve özellikle de gelişmişlik yönüyle geri durumda bulunan ilçelerimiz yararlandırılacak mıdır?
4. Devlet desteği ve dış yatırım görmemesine karşın, tamamen öz imkanları ile kurduğu mükemmel sanayisi ile övündüğümüz Konya'nın sanayi ve ihracatta atılım yapmasına destek verecek misiniz? Yoksa Konya'yı frenlemeye devam mı edeceksiniz?

Cevaplar:

1,2) Ülkemizde serbest bölgeler, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu çerçevesinde, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulmakta ve işletilmektedirler.

Ekonomi Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12'nci maddesi hükmü gereğince "Kalkınma Planları ve Yıllık Programlar çerçevesinde yurtiçi ve yurtdışında serbest bölgeler, lojistik serbest bölgeleri, ihtisas serbest bölgeleri, özel bölgeler, dış ticaret merkezleri ve lojistik merkezlerinin kurulması, yönetilmesi ve işletilmesi ile ilgili ilke ve politikaların tespiti konusunda çalışmalar yapmak, araştırma, planlama ve koordinasyon faaliyetlerini yürütmek; serbest bölgeler ve lojistik merkezlerinde

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

yapılabilecek üretim, alım-satım, depolama, kiralama, montaj-demontaj, bakım-onarım, kıyı bankacılığı, bankacılık, sigortacılık, finansal kiralama ve diğer faaliyet konularını belirlemek” görev ve yetkisi Bakanlığımız Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü’ne tevdi edilmiştir.

Bu itibarla, yürürlükte bulunan mevzuat çerçevesinde bir serbest bölge kurulması talebinin değerlendirilmesi için;

- Girişimciler tarafından serbest bölge kurulmasına ilişkin proje ile Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü’ne başvurulması,
- Başvurunun Genel Müdürlük tarafından değerlendirilmesi,
- Olumlu bulunan projeler için hazırlanacak fizibilite raporunun Genel Müdürlüğe sunulmuş olması,
- Fizibilite raporunun da olumlu bulunması halinde, girişimciler ile Genel Müdürlük arasında yapılacak işlemlere ilişkin bir protokol imzalanması,
- Girişimci tarafından serbest bölgeyi kurup işletecek şirketin kurulması,
- Bakanlar Kurulu Kararı ile serbest bölgenin yer ve sınırlarının belirlenmesi ve serbest bölgeyi kurup-işletecek şirkete yetki verilmesi,
- Yüksek Planlama Kurulu tarafından serbest bölgedeki faaliyet konularının tespit edilmesi,
- Genel Müdürlük ile kurucu ve işletici şirket arasında “kuruluş ve işletme sözleşmesi” imzalanması,
- Yapılan sözleşmeye uygun olarak bölgenin altyapı inşasının tamamlanması,
- Bölgenin kapısı, çiti, idari binaları ve faaliyete geçiş için gerekli altyapı çalışmalarının tamamlanması,
- İdari binaların ve resmi kurumların teşkilinin ardından bölgenin resmi açılışının yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda, Konya ili ve çevresinde Serbest Bölge kurulmasına ilişkin yeni veya süregelen bir talep bulunmaması sebebiyle Konya ilinde Serbest Bölge kurulması hususunda herhangi bir çalışma yürütülmemektedir.

3) 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile oluşturulan Ekonomi Bakanlığı’nın en önemli görev ve faaliyet alanlarından bir tanesi ülkemizin makro ekonomik politika ve hedeflerine ulaşmasını sağlamak üzere, ülkedeki yatırım potansiyelini harekete geçirerek gerek yerli gerekse de uluslararası sermayeli yatırımların yapılmasına katkı sağlayacak teşvik politikalarını ortaya koymak ve uygulamaktır. Bu anlamda Bakanlığımız doğrudan kamu yatırımı yapan bir kurum olmaktan ziyade özel sektör tarafından gerçekleştirilecek yatırımlara yön vermek ve bu yatırımları teşvik etmek gibi bir misyon üstlenmektedir. Bu çerçevede de ülkemizdeki yatırım teşvik uygulamalarına dayanak oluşturan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar hazırlanmış ve 19 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Cumhuriyetimizin 100. yılına yönelik olarak ortaya konan hedeflere ulaşmak üzere, özel sektör temsilcisi kuruluşlar başta olmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde oluşturulan yeni teşvik sistemi, 4 ana bileşenden oluşmaktadır:

- Genel Teşvik Uygulamaları,
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları,
- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki ve
- Stratejik Yatırımların Teşviki

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

Bu uygulamalar kapsamında yatırımcılara; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi ve İşveren Hissesi Desteği, Faiz Desteği, Yatırım Yeri Tahsis, Gelir Vergisi Stopajı Desteği ve KDV İadesi destekleri sağlanmaktadır. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden; yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna göre değişen oran ve sürelerde yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Yeni sistem ile Bölgesel Teşvik Uygulamalarında da birtakım önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamdaki en önemli yeniliklerden biri, bölgesel haritanın yenilenmesidir. Kalkınma Bakanlığı, ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyine ilişkin 61 değişken kullanarak 2011 yılında, “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması” çalışmasını yenilemiş; bu çerçevede “İl Grupları” esasına dayanan bölgesel sistem yerine “İl Bazlı” bölgesel sisteme geçilmiştir. Kalkınma Bakanlığı ile birlikte yapılan çalışmalar sonucunda, 6 bölgeden oluşan yeni bir bölgesel harita oluşturulmuştur. Ayrıca, illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılacak periyodik çalışmalar neticesinde güncellenmekte olup, bu çerçevede gelişmişlik durumu değişen illerin farklı bölgelerde yer almaları da mümkün olacaktır. Bunun yanı sıra yine Kalkınma Bakanlığı tarafından ilçe bazlı sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesine yönelik çalışma da devam etmektedir.

4) Yeni Teşvik Sistemi kapsamında Konya İline sağlanan desteklere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Konya İlimiz, yeni teşvik sistemimize ilişkin 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlükten kaldırılan 2009/15199 sayılı Karar çerçevesinde yürütülmekte olan 4. Bölge sistemde 3. Bölgede iken, 6. Bölge yeni teşvik sisteminde 2. Bölgede yer almaktadır. İlimiz, yeni sistemde yer alan dört farklı uygulama kapsamında da desteklerden yararlanabilecektir.

- Karar eki Ek-2 listesinde yer alacak olan sektörler Bölgesel Teşvik Uygulamalarından,
- Belirlenmiş on iki yatırım konusundaki farklı büyüklüklerle tanımlanmış ve asgari 50 milyon TL üzeri yatırımlar Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Uygulamalarından,
- Yeni Kararla getirilecek kriterleri sağlayacak ve arz açığı olan ara malı ve ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar Stratejik Yatırımların Teşviki Uygulamalarından (bu yatırımlarda il/bölge ayrımı gözetilmemektedir.) ,
- Diğer yatırımlar ise Genel Teşvik Uygulamalarından yararlanabilecektir.

Yeni sistemle birlikte Konya İlinde 2013 yılının sonuna kadar başlanan yatırımlar için sağlanan destekler (Ek-1) tabloda gösterilmiştir.

Diğer taraftan, 2012/3305 sayılı Kararda, Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında aşağıda belirtilen yatırım konuları, yatırım yerine bakılmaksızın 5. Bölge destekleri ile destelenecektir:

- Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar,
- Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları,
- Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar),
- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak ve bölgesel desteklerden yararlanabilecek turizm konaklama yatırımları,

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

- Asgari 50.000 m2 kapalı alana sahip uluslararası fuar alanı yatırımları (konaklama tesisleri hariç),
- Sağlık Bakanlığı'ndan alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari 20 milyon TL tutarındaki biyoteknolojik ilaç, onkoloji ilaçları ve kan ürünleri üretimine yönelik yatırımlar,
- Savunma Sanayii Müsteşarlığı'ndan alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek asgari 20 milyon TL tutarındaki savunma, havacılık ve uzay alanındaki yatırımlar,
- Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (1. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç),
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan okul öncesi, ilk, orta ve lise eğitim yatırımları,
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar,
- Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamaları, aktarma organları/aksamları ve otomatik elektroniğine yönelik yatırımlar,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanmış 4-b grubunda yer alan (kömür) madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.

Ayrıca, Bölgesel veya Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Uygulamaları kapsamında; Organize sanayi bölgelerinde (OSB) gerçekleştirilecek yatırımlar, Aynı sektörde faaliyet gösteren en az 5 gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilecek ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak yatırımlar için vergi indirimi ve sigorta primi desteği açısından bir alt bölge destekleri sağlanacaktır.

Teşvik Sistemi kapsamında Konya İlinde sağlanan desteklerle ilgili; istatistiki bilgileri içeren tablo (Ek-2)'de, 01/01/2001 – 31/03/2013 tarihleri arasında düzenlenen Teşvik Belgelerinin sektörlere göre dağılımı tablo (Ek-3)'de, 20/06/2012 – 31/03/2013 tarihleri arasında düzenlenen Teşvik Belgelerinin sektörlere göre dağılımı (Ek-4)'de ve ayrıca, Konya'da faaliyet gösteren Uluslararası Sermayeli Şirketlerin sektörel dağılımı (Ek-5)'de gösterilmiştir.

Diğer taraftan, 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak Bakanlığımızca ihracata yönelik devlet yardımları yürütülmektedir.

Bu kapsamda, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 2011/1 sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ, 2010/8 sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, 97/5 sayılı Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, 2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, 2009/5 sayılı Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ ile 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği kapsamındaki desteklerden yararlanma şartlarını sağlayan tüm firmalarımız gibi Konya ilimizde yerleşik firmalarımız da yararlanmaktadırlar.

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

(Ek-1)

II. BÖLGE -KONYA			Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	YOK	20	30	50
		OSB İçi		25	35	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB Dışı	YOK	3 YIL	3 YIL	7 YIL
		OSB İçi		5 YIL	5 YIL	7 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi			YOK	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği	TL Cinsi Kredi		YOK	YOK	YOK	5 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi					2 Puan
KDV İadesi			YOK	YOK	YOK	VAR

(Ek-2)

Konya İli İçin 01.01.2001 - 31.03.2013 Tarihleri Arasında Düzenlenen Teşvik Belgeleri			
Yılı	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
2001	50	94	2.255
2002	68	98	2.914
2003	68	75	1.672
2004	158	241	4.025
2005	166	282	3.866
2006	107	322	4.685
2007	88	151	1.622
2008	122	208	2.355
2009	100	429	2.162
2010	253	1.145	6.762
2011	256	1.446	6.746
2012	200	856	3.940
2013	39	1.017	1.012
Toplam	1.675	6.365	44.016

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

(Ek-3)

Konya İli İçin 01.01.2001 - 31.03.2013 Tarihleri Arasında Düzenlenen Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı			
Sektörü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Enerji	12	142	565
Hizmetler	320	1.364	8.022
İmalat	1.179	3.766	29.617
Madencilik	25	76	773
Tarım	139	1.016	5.039
Toplam	1.675	6.365	44.016

(Ek-4)

Konya İli İçin 20.06.2012 - 31.03.2013 Tarihleri Arasında Düzenlenen Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı			
Sektörü	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
Enerji	1	8	8
Hizmetler	19	383	690
İmalat	80	948	1.629
Madencilik	5	21	110
Tarım	7	35	129
Toplam	112	1.394	2.566

(Ek-5)

Sektörler	Firma Sayısı
Tarım, Avcılık, Ormancılık ve Balıkçılık	2
Madencilik ve Taşocakçılığı	2
İmalat Sanayii	16
Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı	2
Tekstil Ürünleri İmalatı	1
Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	1
B.Y.S. Makine ve Teçhizat İmalatı	2
Motorlu Kara Taşıtı, Römork, Yarı-Römork İm.	1
Diğer İmalat	9
Elektrik, Gaz ve Su	5
İnşaat	7
Toptan ve Perakende Ticaret,	57
Oteller ve Lokantalar	0
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri	5
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	2
Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri	8
Diğer Toplumsal, Sosyal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	4
Toplam	108